

Borduur

BIJNA ALLES

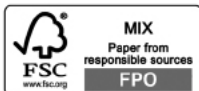
EEN BRONNENBOEK MET MEER
DAN 500 MODERNE MOTIEVEN &
EENVOUDIGE HANDLEIDINGEN VOOR
DE BORDUURSTEKEN

WENDI GRATZ

Brimming with creative inspiration, how-to projects, and useful information to enrich your everyday life, Quarto Knows is a favorite destination for those pursuing their interests and passions. Visit our site and dig deeper with our books into your area of interest: Quarto Creates, Quarto Cooks, Quarto Homes, Quarto Lives, Quarto Drives, Quarto Explores, Quarto Gifts, or Quarto Kids.

[COLOFON]

DANKWOORD

Een boek schrijven doe je nooit alleen en dit boek is nog meer het resultaat van een samenwerking dan gebruikelijk.

Mijn grote dank gaat dan ook uit naar Kat Roberts en Sarah Watson! Deze twee geweldige mensen maakten alle geborduurde voorbeelden voor dit boek af, toen mijn hand en pols besloten te staken.

Veel dank aan Joy Aquilino, die me vroeg dit boek te schrijven, en aan Anne Re; zij heeft ervoor gezorgd dat alles er zo prachtig uitziet.

Dank aan mijn fantastische vertegenwoordiger
Kate McKean. Je bent de allerbeste!

Ook gaat mijn grote dank uit aan alle *Shiny Happy People* die leren van mijn handleidingen en die me de dingen laten zien die ze hebben gemaakt met mijn patronen. Jullie enthousiasme inspireert me elke dag!

Mijn speciale dank gaat uit naar mijn man en dochter, voor hun geduld, elke keer (en dat was vaak!) dat ik een tablet onder hun neus schoof en vroeg: 'Lijkt dit op een hamster/vliegtuig/kettingzaag/kabouter/mojito/fopspeen/stegosaurus?'

INHOUD

Dankwoord	3
Inleiding	7

Aan de slag

STOF, GAREN, BORDUURRINGEN EN NAALDEN 8

Stof	8
Garen	8
Borduurringen	9
Naalden	9

MATERIALEN & METHODES VOOR HET OVERNEMEN VAN PATRONEN. 10

Patronen overnemen	10
Potloden en oplosbare pennen	10
Zo gebruik je borduurvlies	11

MET DIVERSE STOFFEN WERKEN 12

Gladde niet-rekbare stoffen	12
Zeer lichtgewicht of dunne stoffen	12
Donkere, dikke, bobbelige, harige en pluizige stoffen	13
Rekbare stoffen	13

BORDUURWERK BEGINNEN EN EINDIGEN 14

Borduurwerk beginnen	14
Borduurwerk eindigen	14

BORDUURWERK AFWERKEN. 15

DE BASISSTEKEN 16

Rijgsteek	16
Stiksteek	18
(Losse) Kettingsteek	20
Franse knoop	22
Satijnsteek	24

ZO LEES JE DE PATRONEN. 25

Borduurpatronen voor alles

PLANTEN

Hippe bomen	26
Prachtige blaadjes	28
Flowerpower	30
Favoriete kamerplanten	32
Verzameling vetplanten	34

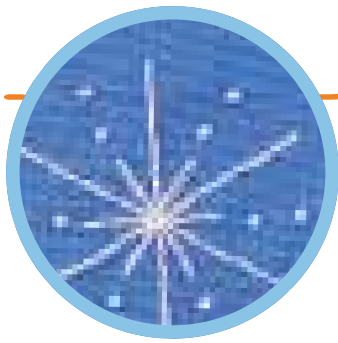
DIEREN

Snoezige poezen	36
Trouwe honden	38
Populaire huisdieren	40
Kruipende beestjes	42
Dieren uit het bos	44
Aquariumbewoners	46
In de zee	48
Gevederde vrienden	50
Wijze uilen	52
Boerderijdieren	54
Op safari	56
Dinosaurusjacht	58

MENSEN

Meidengroep	60
Jongensteam	62
Deftige dames	64
Keurige heren	66

NAAR BUITEN

Aan het strand	68
Op de boerderij	70
Oost west, thuis best	72
In de stad	74
Met de auto	76
Op reis	78

IN EN OM HET HUIS

Schoolspullen	80
Kokkerellen	82
Zoete traktaties	84
Borreltijd	86
Wasdag	88
In de schuur	90

TIJD OM TE SPELEN

Klassiek speelgoed	92
Er was eens... ..	94
Fantasieland	96
In de ruimte	98
Piratenleven	100
Malle monsters	102

FEEST

Verjaardagsfeest	104
Proost, op de liefde	106
Hoera, een baby!	108

WEER & HEMELLICHAMEN

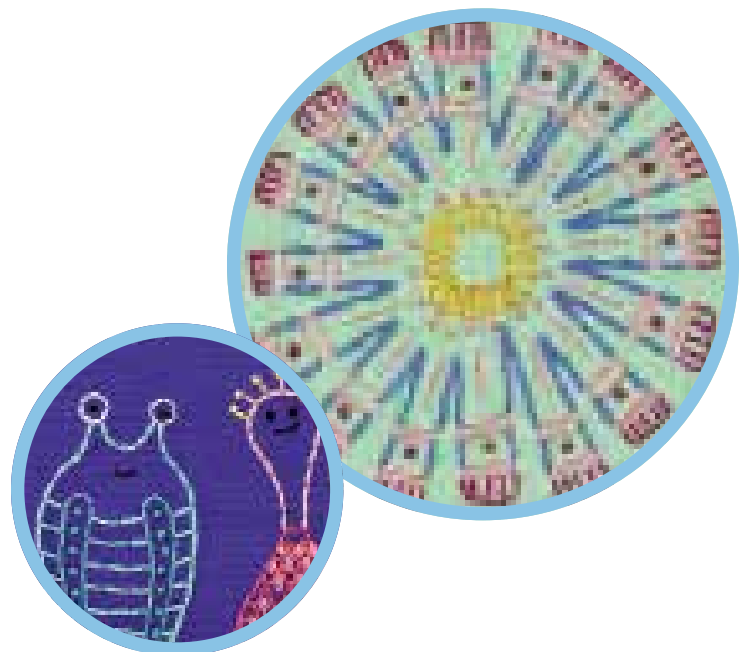
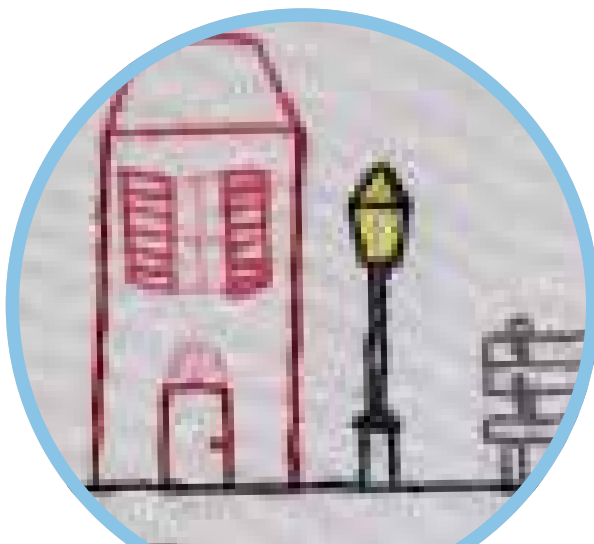
Sneeuwvlokken	110
Zon, maan & sterren	112
Stormachtig	114

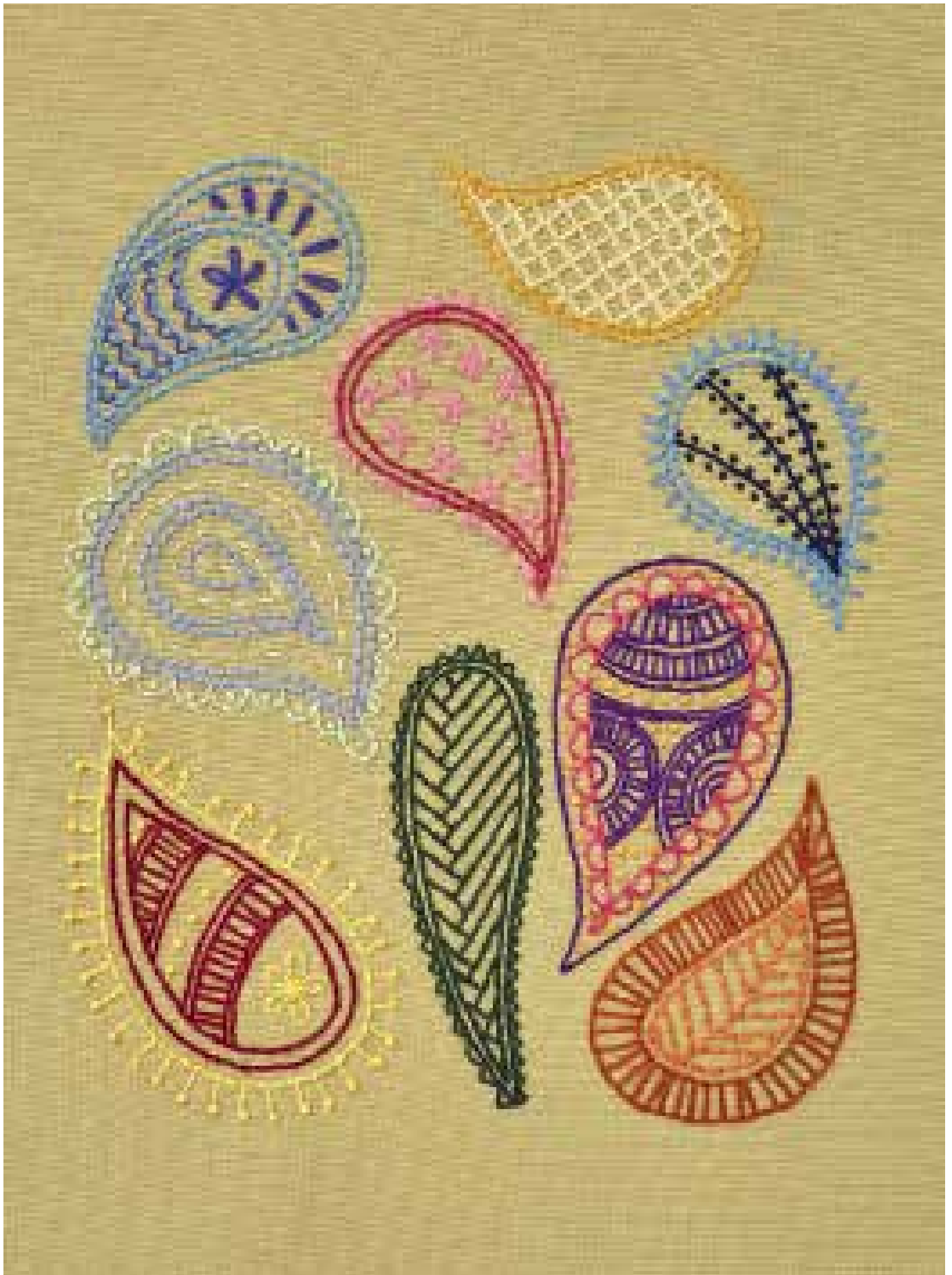
LETTERS & MEER

Klassiek alfabet	116
Cijfers, leestekens & vaandels	118
Luxe lijsten	120
Sterrenbeelden	122
Prachtige paisleys	124
Mooie sierranden	126

Materialen & leveranciers

Over de auteur

INLEIDING

Ik zie borduren graag als tekenen of kleuren in slow motion – met garen. Het is voor mij een van de fijnste manieren om een paar minuten door te brengen, of een paar uur. Ik borduur graag terwijl ik televisie kijk, maar ook voor een haardvuur, zonder muziek of het geluid van de televisie op de achtergrond, terwijl ik luister naar het geluid van het garen dat door de stof wordt getrokken. Het is een vorm van meditatie.

Zelfs al zou ik nooit iets doen met mijn borduurwerk, dan nog zou ik genieten van het proces. Maar er zijn gelukkig veel manieren om je werk te gebruiken! Je kunt uiteraard op je kleding borduren – een cluster van bloemetjes langs de onderrand van je spijkerbroek, een vogeltje op je kraag, vrolijke poesjes die spelen op je sjaal, een mooie sierrand langs de rand van je hoed – allemaal goede ideeën.

Maar er zijn nog veel meer mogelijkheden! Je kunt ook een reageerbuis en bunsenbrander op een rugzak borduren, schattige groenten op je boodschappentas, kleurrijke cocktails op je stoffen servetten en keukengereedschap op je theedoeken. Kussenslopen, tafellopers, canvas sneakers – er is zoveel stof om je heen, en die kun je allemaal versieren met naald en draad.

Borduren is een eeuwenoude techniek en er zijn encyclopedieën vol complexe steken verkrijgbaar, maar in de basis heb je voldoende aan lijnen, stippen en druppels. Met slechts een paar basissteken (die je allemaal zult leren in dit boek) kun je alles borduren wat je je maar kunt voorstellen. In dit boek vind je meer dan 500 ontwerpen om mee aan de slag te gaan, van alligators, fietsen, maiskolven, wasmachines en yucca's tot zebra's. Maak de ontwerpen gerust groter of kleiner en gebruik de kleuren die jij mooi vindt. En borduur ze op alles waar je een naald in kunt steken!

En ga zo verder... Als je het kunt tekenen, kun je het borduren! Borduur je wereld met veel plezier. :-)

AAN DE SLAG

Dit korte lijstje van materialen, gereedschappen en basistechnieken is alles wat je nodig hebt om de prachtige stekenpatronen in dit boek te maken.

Stof, garen, borduuringen & naalden

Je hebt niet veel specialistisch gereedschap nodig om te borduren. Alleen stof, een naald en garen heb je echt nodig. Een borduuring om je stof vast te houden en borduurvlies om je patroon op over te nemen maken het leven gemakkelijker, maar ze zijn absoluut niet noodzakelijk.

Hierna vind je meer informatie over stof, garen en een aantal van mijn favoriete gereedschappen en materialen – om je op weg te helpen.

STOF

Als je er een naald doorheen kunt steken, kun je erop borduren. Ik heb geborduurd op rolgordijnen, hout en zelfs metaal (al heb ik toen wel eerst gaatjes voorgeboord), maar op stof werk je het gemakkelijkst, en niet-rekbare stof is het eenvoudigst van allemaal. Gebruik een gladde, effen stof die niet rekt, als je net begint. Kies bijvoorbeeld een zware stof (zoals denim) of juist een lichtgewicht (zoals vitrage). Als je lichtgewicht stof gebruikt, kun je de stof versterken met opstrijkbare versterking. Deze maakt je stof steviger en zorgt ervoor dat de garens aan de achterkant niet doorschijnen aan de voorkant.

Sommige stoffen, zoals rekbare T-shirtstof, vergen wat extra voorbereiding voor je er goed op kunt borduren (zie Met verschillende soorten stoffen werken, blz. 12).

GAREN

Als je iets door het oog van de naald kunt rijgen, kun je ermee borduren! Borduurgaren, lint, breigaren, koord – en zelfs touw (als je een naald kunt vinden waarvan het oog groot genoeg is) – ze zijn allemaal geschikt.

Voor beginners raad ik 6-draads borduurgaren aan. Dat is niet duur en gemakkelijk te vinden in allerlei verschillende kleuren. Bovendien kun je de draden splijten en zo de dikte aanpassen.

BORDUURRINGEN

Borduurringen zijn verkrijgbaar in verschillende maten. Ze houden je stof strak en glad, zodat je er gemakkelijk netjes op kunt borduren. Ik gebruik graag kleurrijke plastic borduurringen met een grote moer, die je gemakkelijk kunt vastdraaien. Houten borduurringen zijn goedkoop en gemakkelijk verkrijgbaar, maar controleer ze wel eerst of op splinters. Ik raad je aan een paar maten aan te schaffen; borduurringen van 10, 18 en 30 cm komen het vaakst van pas.

NAALDEN

Borduurnaalden hebben een groter oog dan naainaalden. Je kunt ze kopen in pakketjes met verschillende maten. Aan een setje naalden in de maten 5 tot 10 heb je voor het meeste borduurwerk voldoende.

Als je met extra dik garen wilt borduren, kun je chenillenaalden gebruiken; deze hebben een groter oog dan borduurnaalden. Er bestaan ook borduurnaalden zonder punt. Deze hebben een groot oog en een afgeronde punt, maar zijn voor de meeste stoffen niet geschikt.

Borduursetje voor onderweg

Dit is het – meer heb je niet nodig!
Ik bewaar mijn gereedschap (extra naalden in verschillende maten en een klein, scherp schaartje) in een oud snoepblikje dat ik altijd in mijn tas heb zitten. Borduren kun je overal doen.

Materialen & methodes voor het overnemen van patronen

Er zijn twee gemakkelijke manieren om borduurpatronen op je stof over te nemen. Je kunt het patroon met een potlood of zogenaamde oplosbare pen direct op de goede kant van de stof tekenen of overtrekken, of je kunt een borduurvlies gebruiken, zoals Sulky Sticky Fabri-Solvy, Solufix of Avalon.

PATRONEN OVERNEMEN

Potloden en oplosbare pennen. Een gewoon potlood werkt uitstekend en ik gebruik zelfs weleens een gewone balpen die toevallig in de buurt ligt. Meestal zal je borduurwerk de getekende lijnen bedekken en heb je dus geen speciaal gereedschap nodig. Als je vreest dat je borduurwerk de lijnen niet volledig zal verbergen (misschien borduur je met zeer dun garen?), kun je een lucht- of wateroplosbare pen gebruiken; die kun je bij hobby- en stoffenwinkels kopen. Luchtoplosbare pennen zijn vaak niet handig voor grote projecten; de zichtbaarheid van de markeringen kan van een paar minuten tot meerdere dagen aanhouden, afhankelijk van de stof en de luchtvochtigheid. En je wilt natuurlijk niet dat je lijnen verdwenen zijn voor je klaar bent met borduren!

Borduurlies. Er zijn verschillende soorten en merken borduurvlies op de markt, zoals Sulky Sticky Fabri-Solvy, Solufix of Avalon. Ik noem het altijd 'magisch borduurspul', want het helpt je om gemakkelijk te borduren op alle soorten stoffen. Op deze versteviging kun je het patroon overnemen en zo op de **voorkant** van je stof plakken. Dit is vooral handig op donkere stoffen met veel textuur, zoals donkere denim, vilt, fluweel, badstof, fleece en zelfs rekbare stoffen. Ik gebruik het voor al mijn borduurwerk want ik ben lui aangelegd en heb geen zin om tekeningen over te trekken. Het is echt magisch!

POTLODEN & OPLOSBAAR PENNEN

Het overnemen van borduurpatronen met potloden en oplosbare pennen werkt het best op gladde, lichtgewicht en lichtgekleurde stoffen. Zo werkt het:

1. Pers de stof om alle kreukels te verwijderen.
2. Plak je borduurpatroon met plakband op een raam (of lichtbak).
3. Plak dan je stof met plakband op het patroon.

4. Trek het patroon over met een potlood of oplosbare stiften.
5. Verwijder de stof en voilà, je bent klaar om te borduren!

ZO GEBRUIK JE BORDUURVLIES

Als je eenmaal borduurvlies hebt geprobeerd, is er geen weg meer terug. Het is zo gemakkelijk! Borduurvlies is doorzichtig, dus in de regel zie je het ontwerp er goed doorheen. Je kunt het ook op een raam plakken, zodat het ontwerp nog duidelijker zichtbaar is. De stof blijft zichtbaar door het vlies (hoewel een beetje wazig), dus kies de kleur van je viltstift of printerinkt zorgvuldig. Lichte potloodlijnen zijn goed te zien als je de versteviging op lichte stoffen gebruikt, maar op donkere stoffen vallen ze wellicht weg. Knip bij twijfel een klein stukje versteviging af en plaats het op de stof om te controleren of de lijnen zichtbaar zijn (zo niet, trek ze dan over met donkerdere inkt).

1. Print het ontwerp op het borduurvlies of trek het over. Sommige soorten borduurvlies, zoals Sulky, kun je in een laser- of inktjetprinter gebruiken, maar je kunt het patroon ook gewoon met potlood overtrekken.
2. Verwijder de papieren achterkant van de versteviging en plak deze op de voorkant van waar je maar op wilt borduren. Beschouw de stof en versteviging nu samen als één laag, plaats ze in een borduurring en borduur door beide lagen heen.
3. Als je klaar bent met borduren, week je de stof in koud water. (Ik week de stof vaak wel een uur, zodat hij goed zacht wordt.) De versteviging lost nu als bij toverslag op. Spoel de stof nogmaals uit in koud water – zo houd je alleen de stof met je prachtige borduurwerk over!

Met diverse stoffen werken

Vermoedelijk wil je op allemaal verschillende soorten stoffen borduren. Een gladde, niet-rekba-
re stof voorbereiden is gemakkelijk, maar som-
mige stoffen zijn wat lastiger om mee te werken.
Voor alle stoffen geldt dat ze eerst geperst moe-
ten worden, om kreukels te verwijderen.

Wat doe je als je stof donker en dik is, en je er
niet doorheen kunt zien? Of als je stof zeer licht
is en de draadeindes aan de goede kant te zien
zijn? Hoe ga je om met bobbelige, harige of
pluizige stoffen waarop je niet kunt schrijven of
tekenen? En wat te doen met rekba-
re stof? Voor al deze stoffen geldt dat je er met de juiste voor-
bereiding goed op kunt borduren.

GLADDE, NIET-REKBARE STOFFEN

Dit zijn de gemakkelijkste stoffen om je patroon
met pen over te trekken of om borduurvlies op
te plakken – de keuze is aan jou! Beide methodes
zijn heel eenvoudig!

Lichtgewicht opstrijkbare versteviging.

*Stof, verstevigd met lichtgewicht opstrijkbare
versteviging.*

ZEER LICHTGEWICHT OF DUNNE STOFFEN

Je kunt borduurpatronen gemakkelijk overnemen
op deze stoffen omdat je er doorheen kunt kijken.
Maar die doorzichtigheid levert soms ook proble-
men op. Vaak moet je bij het borduren met het
garen van de ene steek naar de andere springen;
we noemen dat ‘de draad meenemen’. Bij dikke
of donkere stoffen is dit geen probleem, maar bij
dunne of lichte stoffen kunnen deze draden zicht-
baar zijn aan de goede kant.

De oplossing. Breng, voor je begint met bordu-
ren, opstrijkbare versteviging aan op de achter-
kant van de stof. Ik gebruik graag Heat & Bond
Light, maar je kunt elke soort opstrijkbare verste-
viging gebruiken (bijvoorbeeld Seam-A-Seam Lite
of Vliesofix). Heat & Bond Light is een zeer dunne
versteviging met allemaal kleine bobbeltjes aan
een kant. Deze bobbeltjes zijn van lijm. Leg de
versteviging met de bobbeltjeskant naar beneden
op de achterkant van de stof en strijk deze vast
volgens de aanwijzingen op de verpakking. Het is
maar een dun laagje, maar het zorgt er wel voor

dat de stof een heel stuk minder doorzichtig is en vooral meegenomen draden zullen veel minder opvallen!

DONKERE, DIKKE, BOBBELIGE, HARIGE & PLUIZIGE STOFFEN

Je kunt niet door dikke of donkere stoffen heen kijken om de patronen over te trekken. Je kunt niet schrijven op bobbelige, harige of pluizige stoffen. Hoe kun je dan toch een patroon overnemen om te borduren? En wat te doen als je garen wegvalt in de textuur van de stof?

De oplossing. Print het borduurpatroon op borduurvlies of trek het over, en plak dat op de goede kant van de stof. Zo, het eerste probleem is opgelost!

Harige of pluizige stoffen en stoffen met een vleug leiden tot een ander probleem – het borduurgaren lijkt wel weg te vallen in de pool van de stof! De oplossing is om dikker garen te gebruiken dan staat aangegeven in het patroon. Hoe pluiziger de stof, hoe dikker het garen moet zijn.

- Probeer bij stoffen met een beetje pluis, zoals fleece, een extra draad borduurgaren.

- Voeg voor dikkere, pluizigere garens, zoals fluweel, twee extra draden toe.
- Voor zeer pluizige stoffen, zoals badstof, kun je zelfs drie draden toevoegen.

REKBARE STOFFEN

Als je wilt borduren op een T-shirt (of een andere rekbare stof), is de rek een extra uitdaging. Als je de stof opspant in een borduurring, zoals gebruikelijk, dan zal de stof te ver uitrekken in de ring. Als je iets moois borduurt en je verwijdert de ring, dan springt je stof terug naar de normale breedte en je borduursteken worden los en lusachtig.

De oplossing. Verwijder tijdelijk de rek van de stof terwijl je ermee werkt. Er zijn hier twee goede manieren voor.

- Beplak de achterkant van de stof met opstrijkbare versteviging, zoals bij lichte of dunne stoffen. Deze oplossing is permanent, wat prima is voor bijvoorbeeld een kussensloop, maar kleding wil je na het borduren weer normaal kunnen dragen, met dezelfde hoeveelheid rek als voorheen.
- Met Sulky of een ander borduurvlies haal je de rek tijdelijk uit de stof. Knip de versteviging groter uit dan de maat van de borduurring die je wilt gebruiken. Wellicht is dat een stuk groter dan het motief dat je hebt gekozen, maar we gebruiken het borduurvlies nu om het patroon over te brengen en als stabilisator. Plak het borduurvlies op de voorkant van de stof en plaats beide lagen samen in de borduurring. De rekbare stof is nu gecombineerd met een niet-rekbare laag, die voorkomt dat de stof kan uitrekken in de ring! Borduur je ontwerp en los het borduurvlies op in water. De stof is nu weer rekbaar en je steken blijven mooi in model, zonder dat er lussen ontstaan!

Tip

Het is altijd verstandig om als test een paar steken te borduren op je stof om zeker te weten dat je ontwerp goed tot zijn recht komt met het gekozen aantal draden borduurgaren – een paar rijgsteken is voldoende.

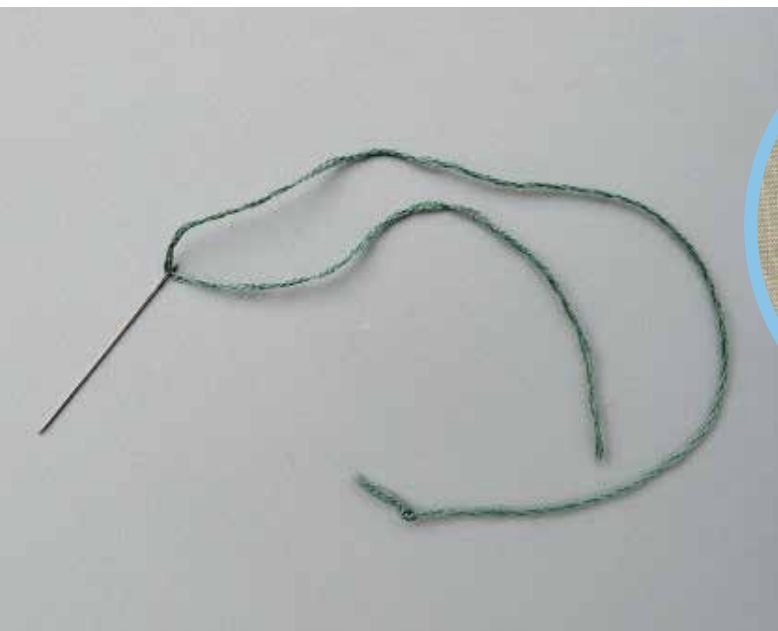
Borduurwerk beginnen en eindigen

Beginnen met borduren is gemakkelijk, maar ermee eindigen is iets lastiger.

BORDUURWERK BEGINNEN

Leg een klein knoopje in het uiteinde van je garen. Knoop de draadeindes niet aan elkaar, want dan is het bijna onmogelijk om je steken los te halen als je een foutje maakt (en we maken allemaal foutjes).

Als je de draad door de naald hebt geregen en een knoop in een uiteinde hebt gemaakt, heb je je garen in twee delen: de werkdraad is het lange deel, vanaf het knoopje tot het oog van de naald; het draadeinde is het korte deel, zonder knoopje. Tenzij anders staat aangegeven, begin je met borduren vanaf de achterkant. Dat kleine knoopje komt tegen de stof aan te liggen en voorkomt dat je steken losraken.

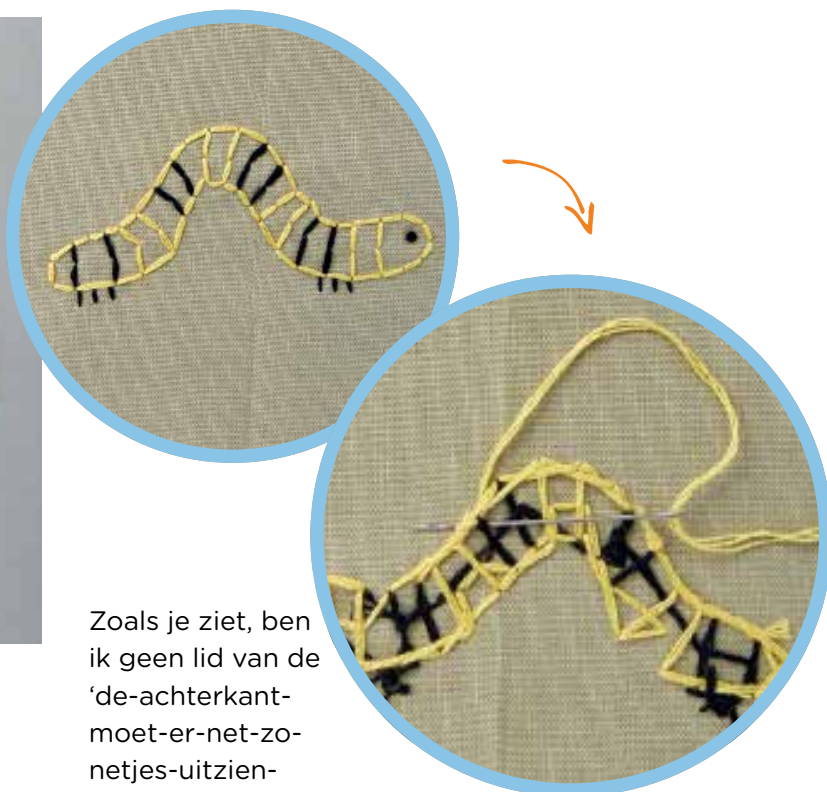

BORDUURWERK EINDIGEN

Het is lastig om ter afwerking een knoopje te maken dat precies tegen de stof aan komt te liggen, dus je kunt beter je borduurwerk anders afsluiten.

Draai, als je de laatste steek hebt gemaakt, de borduurring om. Rijg je garen onder meerdere kleine steken door. Ik ga altijd onder ten minste drie steken door en het liefst wissel ik een keer van richting.

Hier zie je **de voor- en achterkant** van een kleine rups die ik heb geborduurd. Je kunt zien hoe ik de naald onder meerdere afgewerkte steken heb doorgestoken aan de achterkant om hem vast te zetten. Knip het draadeinde af dat nu nog uitsteekt en je bent klaar! Bij deze methode lijkt het misschien alsof je draad niet goed vastgezet wordt, maar ik heb theedoeken – gebruikt en gewassen tot ze uit elkaar vielen – waarbij het borduurwerk nooit is losgeraakt.

Zoals je ziet, ben ik geen lid van de 'de-achterkant-moet-er-net-zonetjes-uitzien-als-de-voorkant'-vereniging!

Borduurwerk afwerken

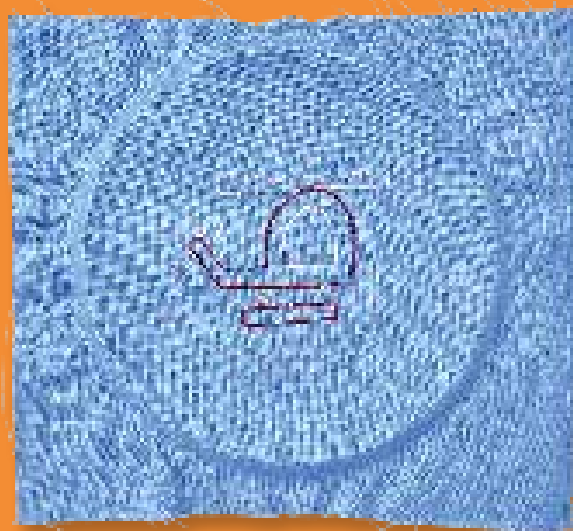
Als je een borduurvlies hebt gebruikt, eindig je met een nat stuk stof nadat je het vlies hebt opgelost. Je kunt de stof drogen in de wasdroger of je kunt hem droogstrijken.

Als je potloden of markeerstiften hebt gebruikt om je borduurpatronen over te nemen, bedekken je steken waarschijnlijk de markeringen en hoef je dus verder niets te doen. Markeringen met een luchtoplosbare pen verdwijnen vanzelf. Als je een wateroplosbare pen hebt gebruikt, kun je het geborduurde gebied deppen of besprenkelen met een beetje water, zodat de markeringen oplossen. Wellicht moet je het borduurwerk even strijken als de markeringen zijn verdwenen.

Als je het borduurwerk perst, wil je dat de steken netjes glad worden. Draai dus je stof om, zodat de verkeerde kant boven ligt, en leg deze op een dubbelgevouwen handdoek. De handdoek fungeert als kussentje voor je borduursteken, om te voorkomen dat ze volledig worden platgeperst. Pers je werk met een heet, droog strijkijzer (pas de temperatuur van het strijkijzer aan de stof aan) door het ijzer op te tillen en weer neer te zetten, tot de stof droog en glad is.

Tip

Als je borduurring een lelijke kreukelrand in je stof veroorzaakt, kun je het gehele stuk stof in water weken om alles weer glad te maken. Ga verder te werk zoals hiernaast, bij natte stof.

DE BASISSTEKEN

Er bestaan ontelbaar veel verschillende borduursteken! Maar voor de meeste borduurpatronen heb je eigenlijk alleen een paar basissteken nodig. Zal ik je een geheim vertellen? Veel complexe en chique steken in die encyclopedieën vol borduurontwerpen zijn gewoon een combinatie van de basissteken. :-)

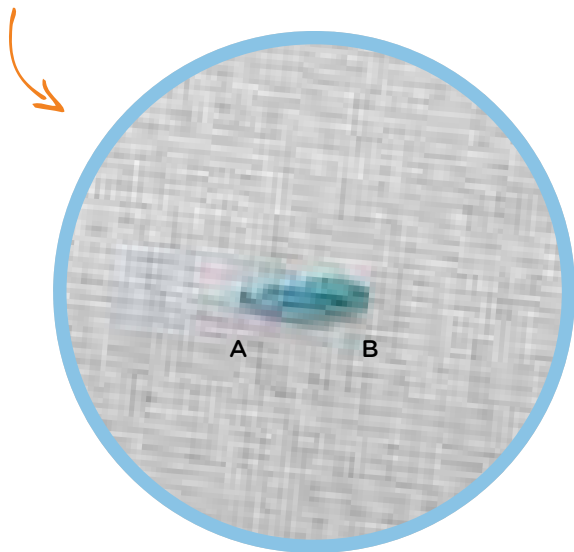
Rijgsteek

De rijgsteek is de eenvoudigste steek die er is, maar wel een heel belangrijke. Het is een veelzijdige steek die je voor allerlei effecten kunt gebruiken.

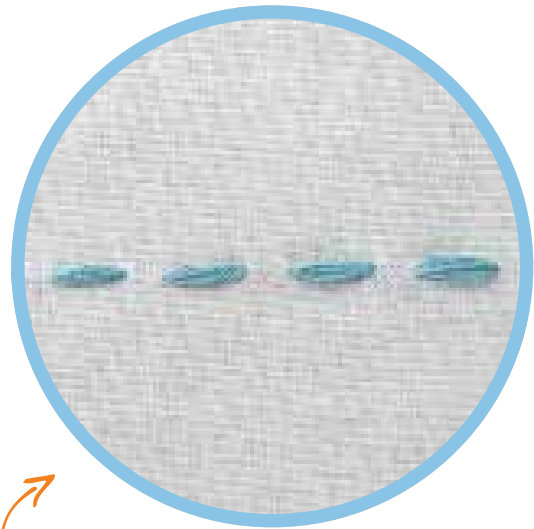
Op de borduurpatronen worden *rijgsteken altijd afgebeeld als korte, rechte lijnen*.

STAP-VOOR-STAP BORDUREN

1. Maak een klein knoopje in het uiteinde van je garen. Steek de naald in de achterkant van de stof, waar je de steek wilt beginnen (A), en haal hem door naar voren. Steek de naald weer in de stof waar je je steek wilt beëindigen (B) en haal hem door.
2. Klaar! Je hebt een eenvoudige **rijgsteek** gemaakt.

VARIATIES OP DE RIJGSTEEK

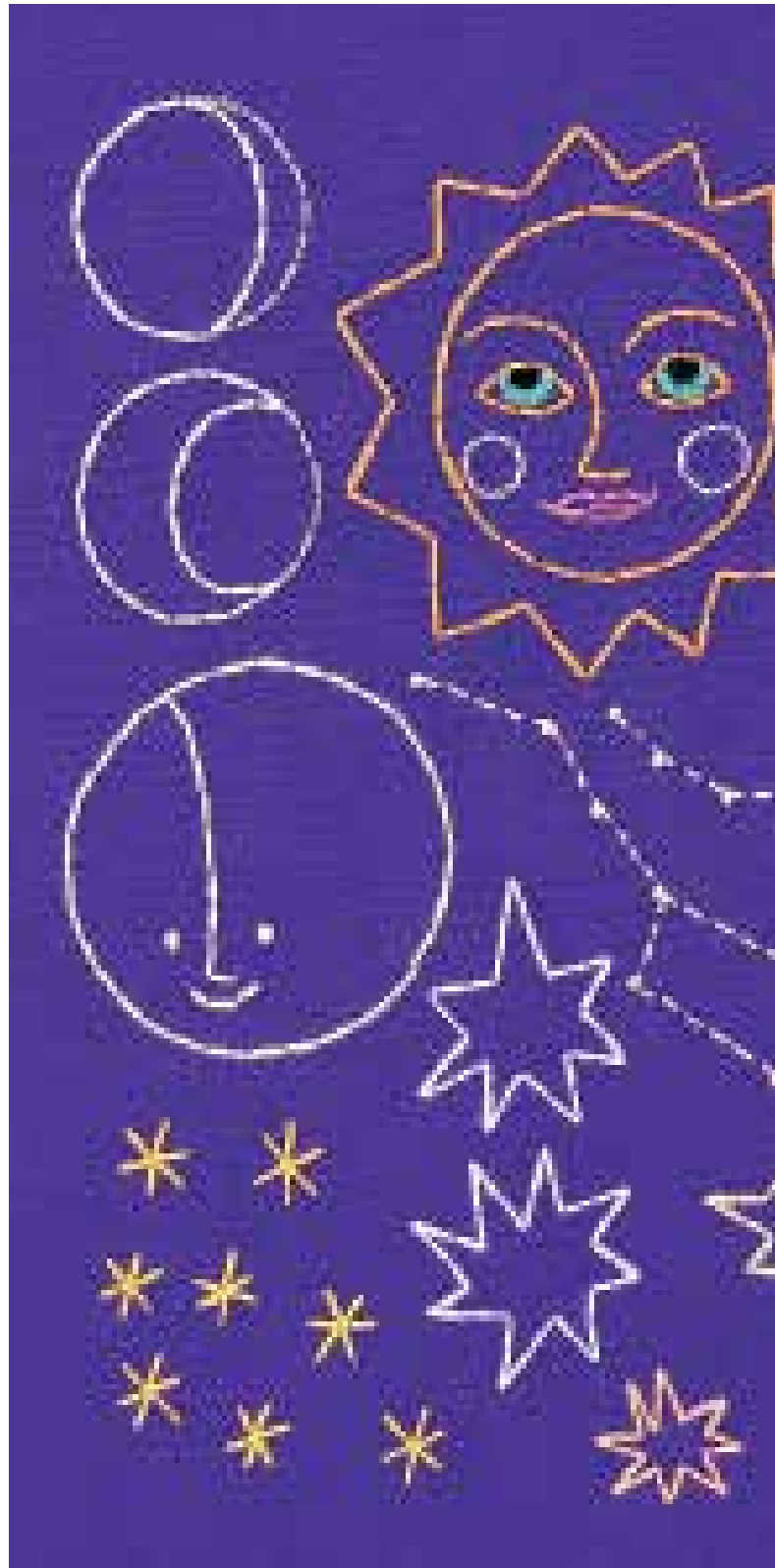
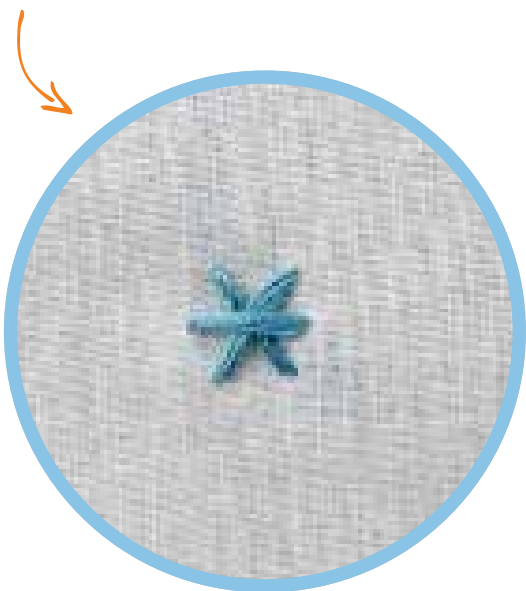
Rijgsteken kunnen ook worden gebruikt om twee stoffen tijdelijk met elkaar te verbinden, zodat ze bijvoorbeeld niet verschuiven tijdens het naaien. Rijgsteken zijn zeer decoratief: ze zijn heel geschikt om beweging mee aan te geven, zoals het spoor van een vliegende hommel.

Korte, onregelmatige rijgsteken worden ook wel **zandsteken** genoemd. Zandsteken zijn heel geschikt om textuur mee weer te geven, bijvoorbeeld voor de vacht van een dier of voor gras.

Om een enkele **kruissteek** te maken, vorm je een 'X' met twee steken. Wil je een heel gebied vullen met kruissteken, zorg dan dat alle onderste steken de ene kant op staan en alle bovenste steken (de kruising van de X) de andere kant op. Maak de steken steeds even groot en even schuin, zodat je werk er mooi en gelijkmatig uitziet.

Voor een mooie, kleine **ster** voeg je een derde, horizontale steek toe aan je kruissteek.

Ontwerpen met rijgsteken en variaties daarop.

Stiksteek

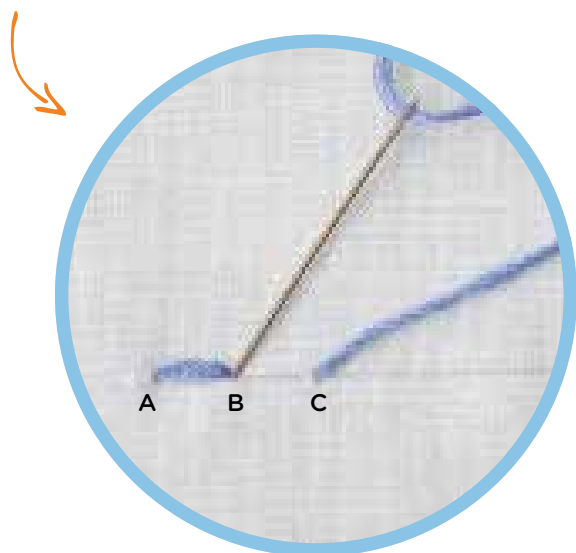
De stiksteek is mijn favoriete steek voor nette, doorgetrokken lijnen. Dit is een steek die je vaak zult gebruiken.

Op de borduurpatronen worden *alle lange, dichte lijnen geborduurd met stiksteken*.

STAP-VOOR-STAP BORDUREN

1. Begin met een eenvoudige rijgsteek. Steek (zoals op de foto) omhoog vanaf de achterkant bij punt A en steek weer in de stof bij punt B.
2. Ga zo verder langs de lijn van het ontwerp en kom weer omhoog vanaf de achterkant van de stof bij punt C, alsof je een rijgsteek maakt. Ga echter niet naar voren om een stippelijntje te maken, maar steek weer terug naar achteren bij punt B, waar de laatste steek eindigde.
3. Ga zo verder langs de lijn van het ontwerp: steek omhoog op een steeklengte afstand van het eind van de vorige steek en steek weer terug om de lijn af te maken.

Gefeliciteerd, je maakt nu de stiksteek!

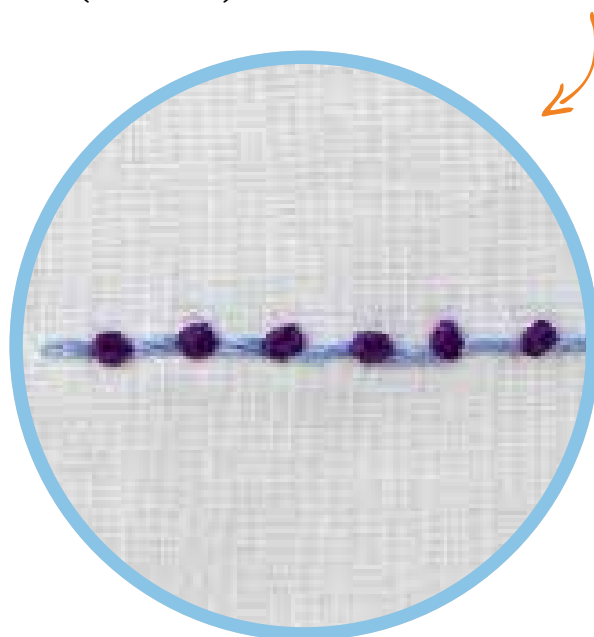
Tip

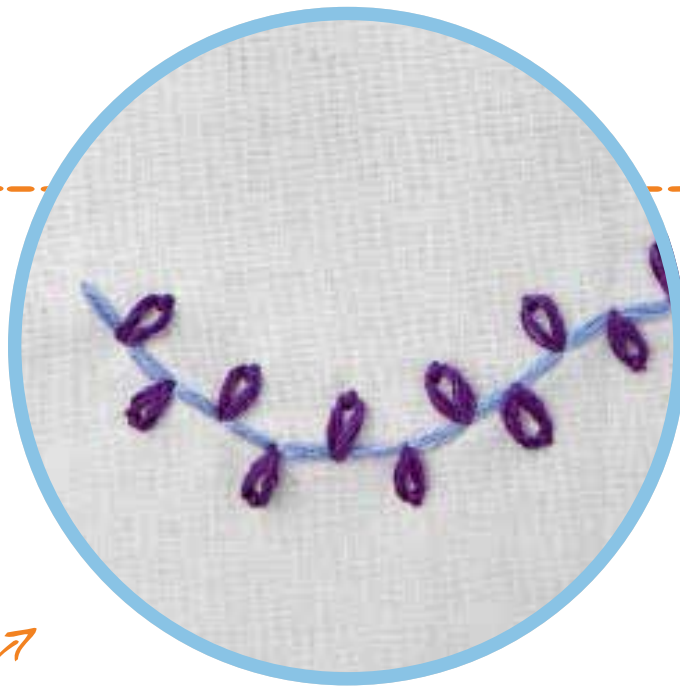
Probeer al je steken even lang te maken. Om lange rondingen te borduren heb je korte steken nodig, maar bij ruime bochten en langs rechte lijnen kun je de steken iets langer maken. Houd ze wel maximaal 6 mm – zo voorkom je dat je vingers achter de steken blijven haken.

VARIATIES OP DE STIKSTEEK

Meestal wil je gewoon eenvoudige rechte lijnen borduren, maar soms is het leuk om te variëren. Met de stiksteek kan dat! Je kunt deze steek combineren met andere steken, voor een bijzonder effect.

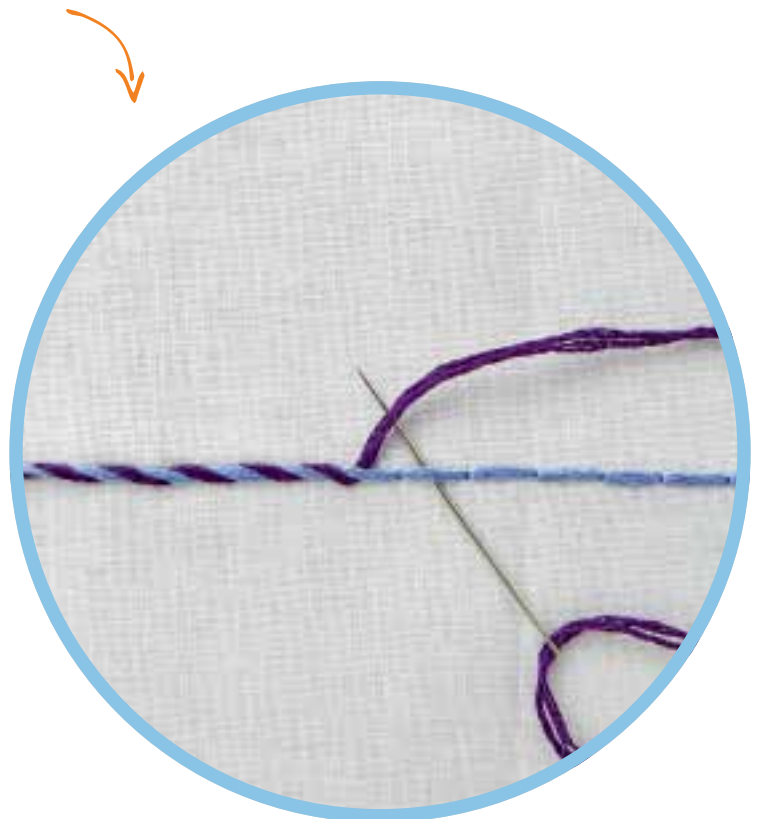
Maak een Franse knoop op de punten tussen de steken (zie blz. 22).

Verander een golvende lijn in een stengel door blaadjes te maken met losse kettingsteken (zie blz. 20) op de punten tussen de steken.

Je kunt ook een kunstzinnig gestreepte lijn borduren door een tweede kleur garen om je stiksteeklijn te wikkelen! Begin met een eenvoudige stiksteek en rijg dan een tweede kleur garen door je naald. Steek de naald omhoog waar je de spiraal wilt beginnen, maar (in plaats van een nieuwe steek te maken) schuif je de naald onder de eerste steek door en wikkel je het garen eromheen. Schuif je naald op deze manier onder elke steek door (steeds in dezelfde richting) en ga de hele stiksteeklijn af voor een spiraal met zuurstokeffect. Aan het eind steek je de naald naar achteren en hecht je de draad af. Super!

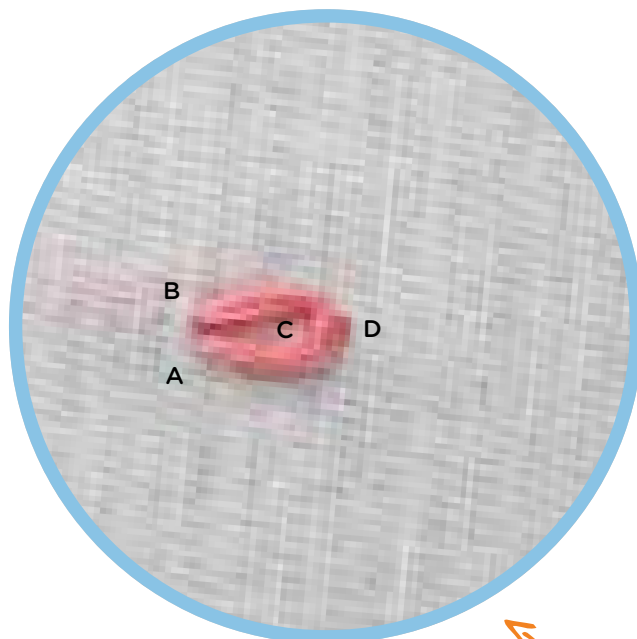
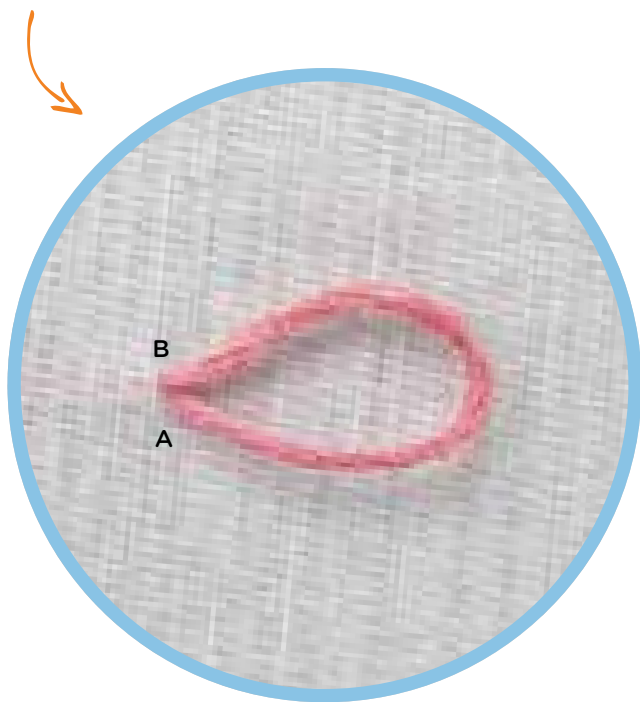
(Losse) Kettingsteek

De (losse) kettingsteek is de perfecte steek voor druppel- en schelpvormen en schulpranden. Hij is iets ingewikkelder, want hij bestaat uit twee stappen.

Op de borduurpatronen worden *kettingsteken* afgebeeld als *druppels* of *schelpen*.

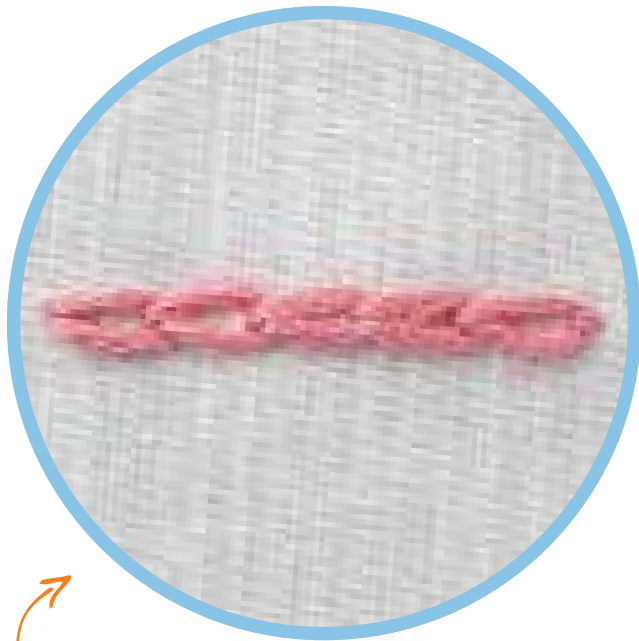
STAP-VOOR-STAP BORDUREN

1. Steek vanaf de achterkant omhoog bij punt A, steek de naald weer in de stof bij punt B (zeer dicht bij punt A) en trek het garen dan grotendeels door, maar houd een lus over aan de voorkant van de stof. Punt A en B vormen de puntige uiteinden van de druppelvorm.

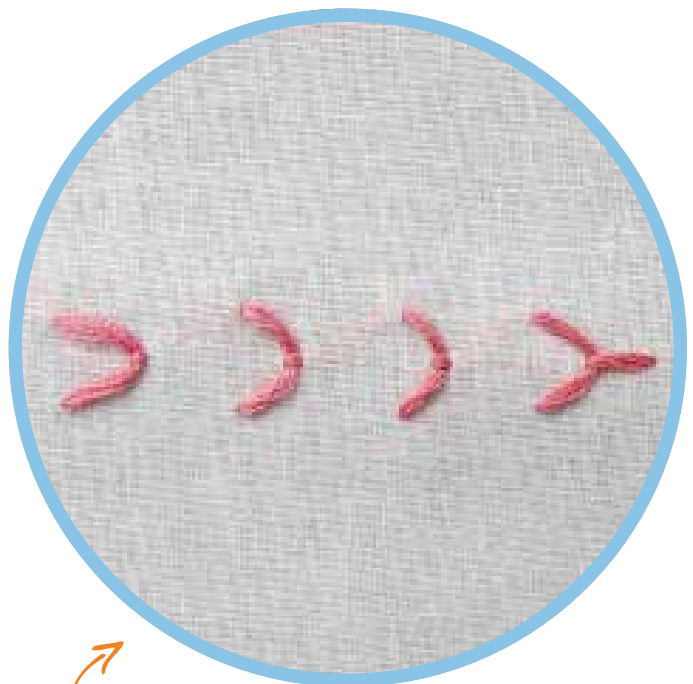
2. Steek de naald vanaf de achterkant in punt C (het ronde uiteinde van de druppelvorm); zorg dat je de naald door de lus aan de goede kant steekt. Trek dan de draad aan, zodat de lus plat tegen de stof aan ligt. Je wilt dat de lus een ronde vorm houdt, dus trek het garen niet zo strak aan dat er een dubbele rechte lijn ontstaat. Steek de naald in bij punt D zodat een kleine steek ontstaat die de ronde kant van de lus op zijn plek houdt.
3. Gefeliciteerd! Je hebt een enkele kettingsteek gemaakt. Deze steek is heel geschikt voor het borduren van groene blaadjes en bloemblaadjes.

VARIATIES OP DE (LOSSE) KETTINGSTEEK

Je kunt kettingsteken ook met elkaar verbinden om een lijn te maken. Je zet de lus dan niet vast met een klein steekje (zoals bij een losse kettingsteek), maar je begint een nieuwe lus op dat punt, zodat een ketting ontstaat. Lange rijen van kettingsteken zijn heel geschikt voor het borduren van haar, dikke buitenlijnen, de tentakels van een kwal en nog veel meer.

Maak verschillende losse kettingsteken vanuit hetzelfde punt in het midden om een lief bloemetje te maken.

Je kunt het uiterlijk van de steek beïnvloeden door te variëren met de afstand tussen het begin en eind van de steek. Bijvoorbeeld:

- Plaats A en B verder uit elkaar voor een schelpvorm in plaats van een druppel.
- Pas de diepte van de schelp aan door punt C dichterbij of verder van A en B te maken.
- Zet de ronding vast met een lange steek in plaats van een kleintje, door punt D verder vanaf punt C te maken; deze variant wordt de vliegsteek genoemd. Speel vooral met de verschillende vormen die mogelijk zijn!

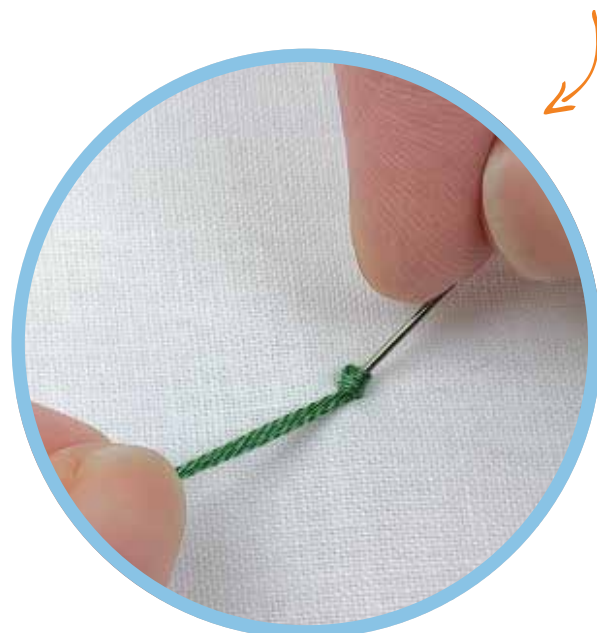
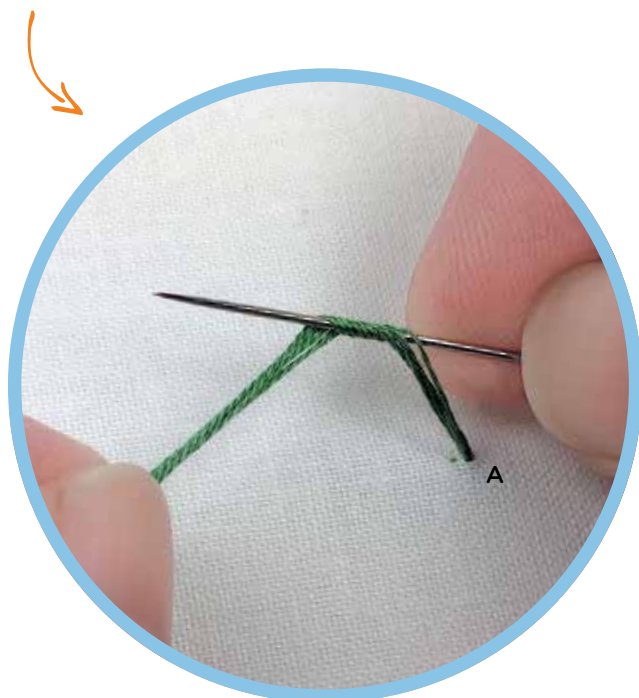
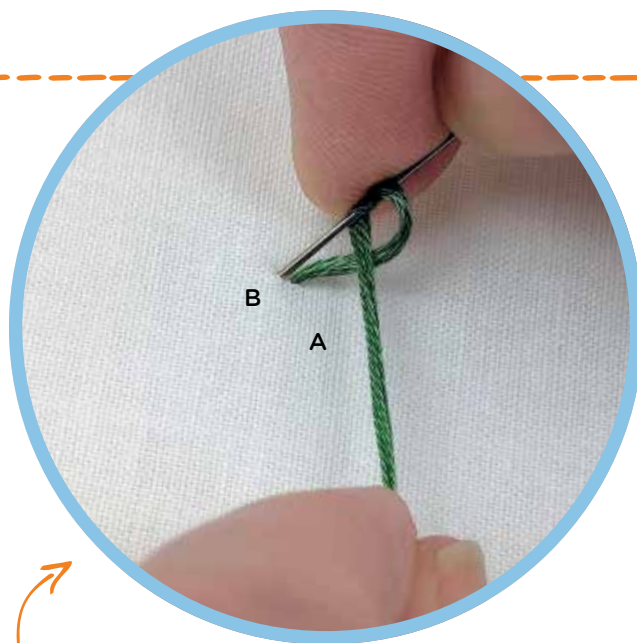
Franse knoop

Ik ben dol op Franse knopen. Je kunt er werkelijk de leukste stippen mee maken! Ze hebben de reputatie een beetje lastig te zijn, dus ik doe elke stap voor. Je kunt het!

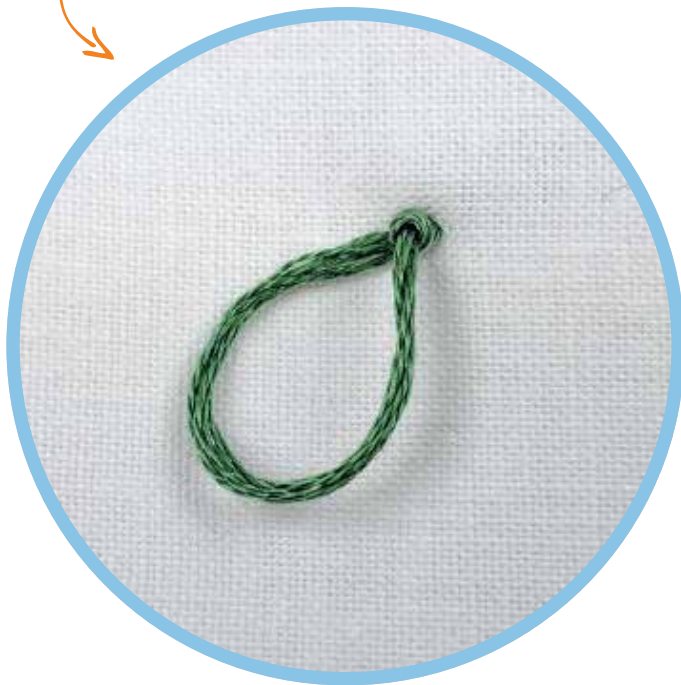
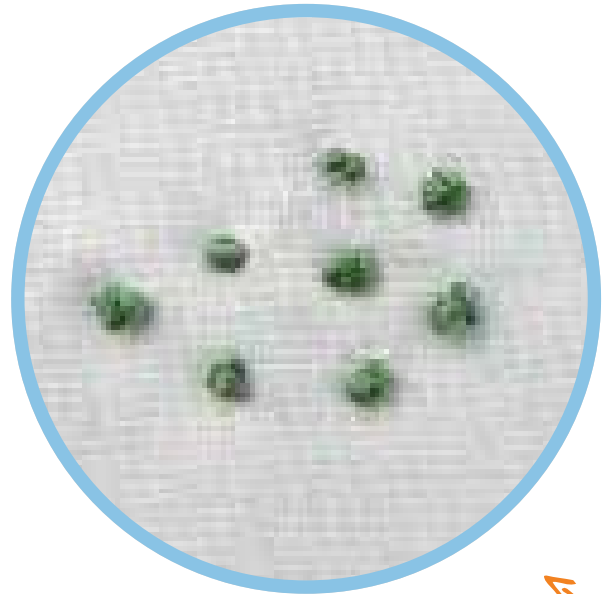
Op de borduurpatronen worden *Franse knopen afgebeeld als stippen*.

STAP-VOOR-STAP BORDUREN

1. Voor deze steek heb je beide handen nodig, dus ga zo zitten dat je de borduuring op je schoot of op een tafel kunt laten rusten.
2. Steek vanaf de achterkant van de stof omhoog bij A en trek de draad volledig door, zodat er aan de achterkant niets meer over is. Houd de werkdraad in een hand en de naald in de andere. Wijs met de naald van de stof af en wikkel de werkdraad een of twee keer om de naald (ik vind Franse knopen het mooist met twee wikkelingen, maar voor extra kleine stippen maak ik slechts één wikkeling).
3. Houd de werkdraad met je niet-dominante hand zo vast dat de wikkelingen mooi om de naald liggen – niet te strak en niet te los. Wijs met je naald weer naar de stof en steek hem naar de achterkant bij punt B, slechts een paar stofdraadjes verwijderd van punt A.
4. Stop nu met het doorduwen van de naald. Wijs met de naald iets weg van de hand waarmee je het garen vasthoudt, zodat de wikkelingen naar beneden schuiven over de naald als je met je hand aan het garen trekt. Ze komen nu tegen het oppervlak van de stof aan te liggen.

-
5. Zodra de wikkelingen de stof raken, kun je de naald verder door de stof duwen. Houd het garen op spanning tot er nog maar een korte lus over is, van een paar centimeter lang.
 6. Laat de werkdraad nu los en trek de draad

volledig door de stof naar achteren. Je hebt een echte Franse knoop gemaakt! Vermoedelijk wil je er gelijk meer maken :-). Ik weet dat dit bewerkelijk lijkt, maar met een beetje oefening maak je ze zonder erbij na te denken.

PROBLEMEN OPLOSSEN

- Als je knoop naar de achterkant doorgetrokken wordt, controleer dan of je niet terug steekt in punt A. Je hebt een bruggetje van stof nodig om de knoop op te laten rusten, dus punt B moet een paar draadjes van punt A af zijn.
- Als je grotere knopen wilt maken, gebruik dan meer draden garen. Als je meer dan twee wikkelingen maakt, worden je knopen scheef of raken je draden in de war.
- Omdat je bij deze steek de draad vaak wikkelt en draait, kan het garen omkrullen. Houd je werk in de lucht als dat gebeurt. Laat dan het garen naar beneden hangen zodat het zichzelf losdraait, tot de draad weer recht is en klaar om verder mee te borduren.

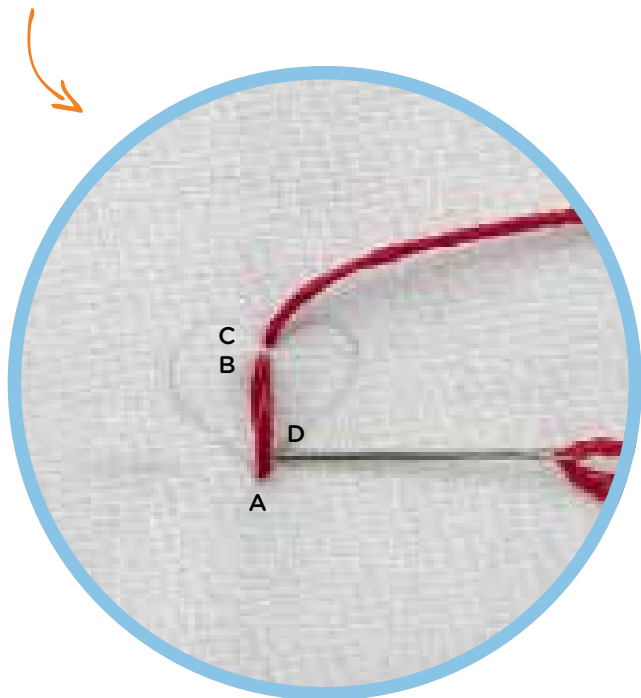
Satijnsteek

Satijnsteken zijn heel geschikt om grote gebieden volledig te vullen met één kleur. De satijnsteek bestaat eigenlijk gewoon uit een groep rijgsteken die naast elkaar worden gemaakt, zó dicht naast elkaar dat de stof eronder niet meer te zien is.

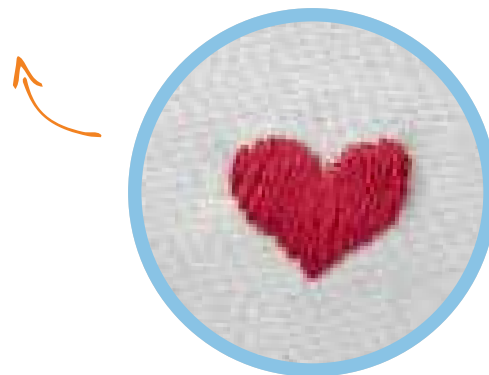
Op de borduurpatronen worden *gebieden met satijnsteken afgebeeld als effen, dichte vlakken*.

STAP-VOOR-STAP BORDUREN

1. Ik begin graag in het midden van de vorm die ik ga vullen. De randen vul je vaak met zeer kleine steekjes en ik vind het lastig om daarmee te beginnen.
2. Steek omhoog vanaf de achterkant van de stof bij punt A, maak een rijgsteek over de vorm en steek weer in bij punt B. Kom weer omhoog bij punt C en steek weer in bij D. Werk verder vanaf deze lijn in het midden tot je de hele vorm hebt gevuld.

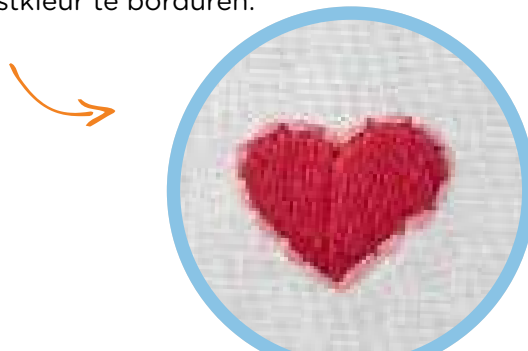

3. Het lijkt inderdaad alsof je onnodig veel garen gebruikt, maar echt waar: als je probeert omhoog te komen bij D en in te steken bij C, wordt je werk slordig en zal het niet lukken om het gebied volledig in te vullen. Werk verder vanuit de middellijn tot een zijkant en maak je steken steeds kleiner.
4. Ga terug naar het midden (waar je begon) en vul de vorm richting de andere kant. Klaar!

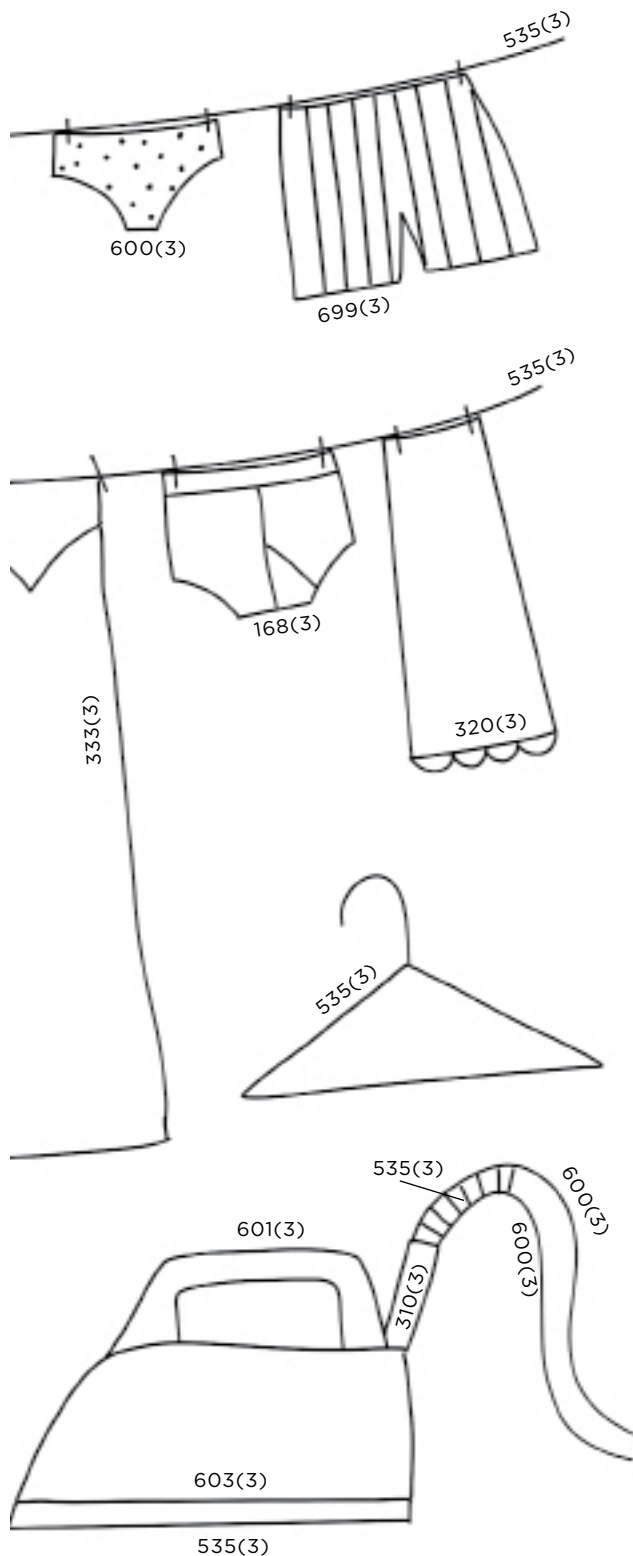

PROBLEMEN OPlossen

- Probeer geen zeer grote gebieden te vullen met de satijnsteek - het zal niet zo glad en netjes worden als je voor ogen hebt en je loopt het risico dat de lange draden ergens achter blijven haken. Ik probeer steken langer dan ongeveer 2 cm te vermijden.
- Als de randen van je vorm bobbelig of kartelig lijken, dan kun je de vorm afwerken met een eenvoudige lijn van stiksteken langs de gehele buitenrand, zodat het begin en eind van de satijnsteken verborgen worden. Soms versier ik een vorm ook door die extra rand met een contrastkleur te borduren.

ZO LEES JE DE PATRONEN

Op de volgende bladzijden vind je inspiratie voor het borduren van meer dan 500 ontwerpen. De bladzijden aan de linkerkant laten de kleurrijke geborduurde motieven zien en op de bladzijden aan de rechterkant zie je schematische tekeningen die je kunt overtrekken of printen, met de aanbevolen kleuren borduurgaren (in of naast de tekeningen).

De motieven binnen het thema 'wasdag' zijn een mooi voorbeeld voor het lezen van de patronen. Je weet welke steek er moet worden geborduurd door naar de lijst hieronder te kijken. De kleurnummers van het borduurgaren plus het gebruikte aantal draden staan in of bij de vorm aangegeven. Bijvoorbeeld: 535(3) betekent dat het geborduurde voorbeeld (op de linkerbladzijde) is gemaakt met 3 draden DMC-borduurgaren in kleurnummer 535. Alle ontwerpen in dit boek zijn geborduurd met 6-draads borduurgaren van DMC.

- Rijgsteken staan altijd afgebeeld als korte, rechte lijnen op de borduurpatronen.
- Alle lange, rechte lijnen op de borduurpatronen zijn stiksteken.
- Kettingsteken lijken op druppels of schelpen.
- Franse knopen zijn op de patronen afgebeeld als stippen.
- Gebieden die met de satijnsteek moeten worden gevuld (waaronder bijna alle ogen) worden afgebeeld als dichte, effen gebieden.

KLAAR... OM BIJNA ALLES TE BORDUREN? START!

HIPPE BOMEN

PRACHTIGE BLAADJES

FLOWERPOWER

